

Het Nederlandse
Pensioenfonds

HN
PF

Datakwaliteitsbeleid

4 maart 2024

Versiebeheer

Versie	Datum	Korte beschrijving aanpassing	Reden wijziging	Door
0.1	05-10-2022	Conceptversie Datakwaliteit beleid	Beleid opzetten	Dennis Boersen
0.9	17-11-2022	Verwerken feedback compliance en risk	Afstemming	Dennis Boersen
1.0	13-12-2022	Vastgesteld door Bestuur	Definitief versie 1.0	Dennis Boersen
1.1	16-01-2024	Update beleid, aangeboden aan bestuur	Jaarlijkse cyclus	Dennis Boersen
1.2	19-01-2024	Feedback SFH verwerkt	Aanpassingen op v1.1 n.a.v. opinie SFH Risicobeheer en input uit bestuursvergadering	Dennis Boersen
1.3	04-03-2024	Feedback Bestuur HNPF verwerkt	Aanpassingen op v1.2 n.a.v. feedback bestuur HNPF.	Dennis Boersen
1.4	18-03-2025	Aanpassing norm risicobereidheid en jaarlijkse updatecyclus	Update / jaarlijkse cyclus	Astrid Roelofs /Dennis Boersen

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Doelstelling van het datakwaliteitsbeleid	5
1.2	Accordering en bijstelling.....	7
1.3	Aanpalend beleid en referenties	7
1.4	Scope van dit beleid	7
1.5	Definities datakwaliteit	8
2	Risicobereidheid	9
2.1	Kwalitatief.....	9
2.2	Kwantitatief.....	10
2.3	Correctie en herzieningen	10
2.4	Operationele risico's.....	10
2.5	Inherente risico's (data)	11
2.6	Inherente risico's (systemen)	11
3	Governance	11
3.1	Rollen, taken en verantwoordelijkheden	12
3.2	Eigenaarschap en aanspreekpunten	14
3.3	Afspraken met uitbestedingspartijen	14
4	Toezichtkader	15
4.1	DNB Good Practice Robuuste Pensioenadministratie.....	15
5	Data identificatie	16
5.1	Kritische Data Elementen.....	16
5.2	Data-directory	17
5.3	Datastromen	18
5.4	Datakwaliteit controls.....	18
5.5	Beheersing op data proces & binnenkomende data	19
5.6	Data controls & beheersingsmaatregelen	19
5.7	End User Computing.....	20
5.8	Incidentenregister	21
5.9	Reproduceerbaarheid	21
5.10	Correcties bij tekortkomingen datakwaliteit	21

6	Data monitoring	22
6.1	Monitoring, rapportage & follow-up	22
6.2	Bestuurlijke cyclus	22
7	Data architectuur & informatiesystemen	24
7.1	Data architectuur	24
7.2	Data opslag.....	24
7.3	Data warehouse, data-analyse en rapportage	24
7.4	Data-integratie	25
7.5	Master data	25
7.6	Informatiesystemen	25
7.7	General IT controls	25
7.8	Gehele IT-keten	26
7.9	Volwassenheidsniveau	26
7.10	Beveiliging.....	26
7.11	Privacy	26
7.12	Externe databronnen	26
	Bijlage I Begrippenlijst.....	28
	Bijlage II Lijst Kritische Data Elementen.....	29

1 Inleiding

Het Nederlandse Pensioenfonds (HNPF) is verantwoordelijk voor een zorgvuldige uitvoering van de pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden binnen haar kringen. Daarom wenst het bestuur van HNPF een beheerste en integere uitvoering te waarborgen. De kwaliteit van data die gebruikt wordt bij de uitvoering, speelt daarbij een belangrijke rol. In dit document wordt nader ingegaan op het beleid ten aanzien van de kwaliteit van de data van HNPF.

Hieronder zijn de bestuurlijke uitgangspunten voor het onderwerp datakwaliteit geformuleerd. Deze uitgangspunten gelden voor de leden van het bestuur, bestuurscommissies (inclusief betrokken externe adviseurs), medewerkers van het bestuursbureau, (externe) sleutelfunctiehouders (SFH's), BO's en leden van de raad van toezicht.

Uitgangspunten

- Het datakwaliteitsbeleid is pragmatisch en bevat de hoofdlijnen waarop HNPF zichzelf en haar uitbestedingspartijen kan toetsen op het gebied van datakwaliteit.
- Het datakwaliteitsbeleid heeft betrekking op de Bestuursondersteuning, het pensioenbeheer en het vermogensbeheer en daarmee op alle data van HNPF, de uitbestedingspartijen en eventuele (onder)uitbestedingspartners verwerkt en bewaard worden.
- Het datakwaliteitsbeleid helpt om de eerstelijnsfuncties kaders mee te geven en zodanig in positie te brengen dat zij hun functies goed kunnen vervullen, daartoe moet data veilig en beschikbaar zijn en altijd met zorg worden behandeld.
- Het datakwaliteitsbeleidsdocument is een levend document en zal periodiek geactualiseerd worden. Onderwerpen zoals scope en/of kritische dataelementen kunnen wijzigen in de tijd, afhankelijk van externe en/of interne ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.
- Bij het opstellen van het beleid worden de kaders gehanteerd die door DNB in de Good Practice Robuuste Pensioenadministratie zijn opgesteld. Het beleid dient te voldoen aan de vereisten van DNB en dient marktconform te zijn.
- Gegevensuitwisseling van data vindt beveiligd en geautoriseerd plaats conform het Informatiebeveiligingsbeleid.

1.1 Doelstelling van het datakwaliteitsbeleid

HNPF heeft als missie het realiseren van het pensioen dat werkgevers met hun werknemers hebben afgesproken, tegen lage kosten en op een veilige, verantwoorde en duurzame wijze. We doen dit vanuit een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk, met een betrokken bestuur en deskundige medewerkers. In dit kader is datakwaliteit een fundament voor HNPF om een betrouwbaar toekomstperspectief te kunnen bieden aan de deelnemers. Daarnaast draagt dit beleid bij aan het behalen van de strategische doelstellingen, waarbij HNPF streeft naar een toekomstbestendige inrichting voor haar kringen.

Het voornaamste doel van dit datakwaliteitsbeleid is het waarborgen van de datakwaliteit van de data die de deelnemers van HNPF direct of indirect raakt, dat met zekerheid kan worden aangegeven dat de fondsdata en aanspraken van deelnemers juist zijn en dat de pensioenuitvoering goed wordt uitgevoerd. De datakwaliteit moet dusdanig op orde zijn dat de data geschikt is voor het doel waarvoor het is beoogd, bijvoorbeeld bij de communicatie uitingen richting deelnemers (onder andere de keuzes voor pensionering). Het datakwaliteitsbeleid moet ervoor zorgen dat de deelnemers aangemeld zijn in de administratie en dat zij krijgen waar ze recht op hebben.

Daarnaast streeft HNPF naar een optimale datakwaliteit in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en mogelijk een andere pensioenuitvoerder. Bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel worden de huidige pensioenvermogens omgezet naar individuele pensioenvermogens.

Het is essentieel dat de datakwaliteit van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer zo hoog mogelijk is bij deze transitie, omdat de omzetting naar individuele pensioenvermogens een direct effect heeft op het pensioen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het risico op fouten moet daarbij zoveel mogelijk worden gemitigeerd.

Het beleid bevat de hoofdlijnen waarop HNPF haar uitbestedingspartijen zal toetsen op het gebied van datakwaliteit. Daarmee wil HNPF haar datakwaliteit aantoonbaar maken. Additioneel doel van HNPF is het streven naar een foutloze financiële verslaglegging en besluitvorming op basis van kwalitatief juiste en volledige data.

In alle bovenstaande gevallen is HNPF verantwoordelijk voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. Als uitvoerder van het pensioenreglement is HNPF verantwoordelijk voor de volledige en juiste administratie en vaststelling van de pensioenrechten en -aanspraken. Een goede datakwaliteit is daarvoor een vereiste. HNPF streeft naar een optimale beheersing van datakwaliteit, rekening houdend met risicotoleranties die passen bij haar risicohouding. Daartoe schrijft dit beleid voor hoe het gewenste niveau wordt bereikt, bewaakt en hoe hierover wordt gerapporteerd. Daarnaast worden de governance en controles beschreven die HNPF ziet als adequaat en effectief.

HNPF streeft met het beleid de volgende doelen na:

- Gegevens dienen te allen tijde compleet, juist en onderling consistent te zijn.
- Geen onnodige gegevens worden verwerkt. ¹
- Vertrouwelijke en geheime gegevens kunnen niet ongeautoriseerd worden geraadpleegd.
- Er wordt voldaan aan de vigerende wet- en regelgeving.

¹ Aansluitend op het privacybeleid van het fonds worden gegevens alleen verwerkt die het gespecificeerde doel dienen.

1.2 Accordering en bijstelling

Dit datakwaliteitsbeleid is door het bestuur van HNPf goedgekeurd op 1 februari 2024.

De algehele verantwoordelijkheid voor het onderhouden van het datakwaliteitsbeleid en het adviseren over dit beleid aan het bestuur is gedelegeerd aan de IT Risk manager. De IT Risk Manager wordt hierbij ondersteund door het bestuursbureau. De IT Risk Manager consulteert de beleggingsadviescommissie voor zover datakwaliteit betrekking heeft op de beleggingen van HNPf.

Tenminste één keer per jaar wordt door de IT Risk manager nagegaan of bijstelling van het datakwaliteitsbeleid noodzakelijk is. De Beleggingsadviescommissie wordt hierbij geconsulteerd voor het onderdeel vermogensbeheer.

1.3 Aanpalend beleid en referenties

In dit document wordt verwezen naar andere beleidsdocumenten van HNPf. Daarnaast is bij het opstellen van dit document rekening gehouden met aanpalend beleid uit de beleidsdocumenten van HNPf (denk hierbij aan uitbestedingsbeleid en informatiebeveiligingsbeleid).

Bij het opstellen van dit document zijn de volgende richtlijnen en servicedocumenten meegenomen:

- DNB Good Practice Robuuste Pensioenadministratie (2017)
- DNB Guidance beheersing Solvency II datakwaliteit door verzekeraars (2017)
- Servicedocument Pensioenfederatie: ERB Datakwaliteit (juni 2021)
- Pensioenfederatie: Kader datakwaliteit (oktober 2022).

1.4 Scope van dit beleid

Dit beleid is gericht op het beleid rondom datakwaliteit. Dit beleid richt zich derhalve niet zozeer op het bredere begrip datamanagement. Onderwerpen zoals databeveiliging vallen bijvoorbeeld niet onder dit datakwaliteitsbeleid, maar zijn wel onderdeel van datamanagement.

Het beleid heeft betrekking op de bestuursondersteuning, de pensioenuitvoeringsorganisatie en de beleggingsadministrateur. Daarbij valt alle data die de deelnemers raakt binnen de scope van het datakwaliteitsbeleid, inclusief de individuele informatieverstrekking aan deelnemers (communicatie). Uitbestedingspartijen maken mogelijk gebruik van externe data. Het beleid richt zich enkel op de kwaliteit van de eigen data van HNPf bij deze partijen, niet op de externe data die gebruikt wordt. Deze data ligt buiten de invloedssfeer van HNPf.

De scope van datakwaliteit voor HNPf en haar pensioenuitvoeringsorganisatie is de komende jaren hoofdzakelijk gericht op het nieuwe pensioenstelsel. Hierdoor kan datakwaliteit mogelijk tot die overgang een minder belangrijke rol spelen bij processen zoals deelnemerscommunicatie. HNPf richt zich op het bredere aspect van datakwaliteit voor de deelnemers. De datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel valt hier onder.

1.5 Definities datakwaliteit

Om het omgaan met en het beheersen van de kwaliteit van data die worden gebruikt voor de pensioenuitvoering, effectief te borgen, is het van belang dat heldere definities worden gehanteerd.

HNPF sluit voor de definitie van datakwaliteit aan bij de definitie zoals deze door DNB wordt gehanteerd². De definitie van datakwaliteit is als volgt geformuleerd:

“De kwaliteit van data van het fonds wordt bepaald door de mate waarin deze data geschikt, volledig en accuraat is.”

Geschiktheid, volledigheid en accuraatheid zijn dimensies waarmee DNB de datakwaliteit definieert, meet en beoordeelt. HNPF onderkent hiernaast ook aspecten van datakwaliteit (kwaliteitscriteria) als tijdsgebonden, consistentie, ont dubbeling, controleerbaar en relevantie. Per dimensie heeft HNPF een definitie vastgelegd:

- *Geschiktheid*: data wordt als geschikt beschouwd als zij geen materiële vergissingen, fouten of omissies bevat en daarmee aantoonbaar toepasbaar en in het juiste format is voor het beoogde doel;
- *Volledigheid*: data wordt als volledig beschouwd als de verwachte dataset aantoonbaar volledig aanwezig is in het juiste format, en daarmee ook volatilititeiten en onzekerheden van de trends kunnen worden gemeten;
- *Accuraatheid*: data wordt als accuraat beschouwd als zij de werkelijkheid aantoonbaar zo goed mogelijk reflecteert;
- *Tijdsgebonden*: data moet actueel zijn, dan wel passen binnen het historisch perspectief.
- *Consistentie*: data is inhoudelijk en onderling consistent.
- *Ont dubbeling*: duplicatie van data is beperkt;
- *Controleerbaar*: afgeleide data (bewerkingen, berekeningen, transacties, en transformaties) moeten traceerbaar en controleerbaar zijn ter bevordering van de reconstructie van primaire data;
- *Relevantie*: de data moet relevant zijn binnen de gegeven context en begrijpelijk zijn voor de gebruiker.

De definities en dimensies kunnen wijzigen of uitgebreid worden als gevolg van marktontwikkelingen en/of ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving.

Vertaling definitie van HNPF naar de definitie van uitbestedingspartijen

HNPF hanteert de dimensies geschiktheid, volledigheid, accuraatheid, tijdsgebonden, consistentie, ont dubbeling, controleerbaar en relevantie als uitgangspunt voor het definiëren en het meten van datakwaliteit. Het is mogelijk dat uitbestedingspartijen andere definities en/of dimensies hanteren. Er dient dan een vertaling gemaakt te worden van de definities en/of dimensies van de

² <https://www.dnb.nl/media/3kha2jyo/good-practice-robuste-pensioenadministratie.pdf>

uitbestedingspartijen naar de definities en dimensies van HNPf, waarbij ervoor gezorgd wordt dat er geen hiaten ontstaan tussen de definities van HNPf en de definities van de uitbestedingspartijen.

Deze vertaling wordt in dit datakwaliteitsbeleid vastgelegd en heeft als doel waarborging van de continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening in geval van uitbesteding.

2 Risicobereidheid

Risicobereidheid wordt door HNPf gedefinieerd als de bereidheid om risico's wel of niet te lopen ten behoeve van de realisering van de doelstellingen.

HNPf heeft haar risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit vastgesteld op risico avers (niveau 2). Deze risicobereidheid wordt gekenmerkt door het vermijden van risico's, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden zijn waardoor het risico wordt geaccepteerd. HNPf hanteert als norm dat de controles en beheersmaatregelen operationeel en effectief zijn. Er moeten zo min mogelijk fouten in de administratie zitten en risico's worden beheerst in de eerste lijn. HNPf hanteert hierbij de norm dat 98% moet worden voldaan aan geschiktheid, volledigheid en accuraatheid, aangezien het hier gaat om de relevante Kritieke Data Elementen (KDE's) voor het berekenen van de individuele aanspraken. Voor de individuele KDE's wordt een specifieke tolerantiegrens bepaald.

In het algemeen geldt dat de risicobereidheid van de uitbestedingspartijen ten aanzien van datakwaliteit moet aansluiten bij de risicobereidheid van HNPf. HNPf dient daarbij periodiek door de uitbestedingspartijen te worden geïnformeerd over de risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit. Indien er bevindingen zijn ten aanzien van datakwaliteit, wordt HNPf geïnformeerd over de onderbouwing op welke wijze deze bevinding is geconstateerd en op welke wijze hierop mogelijk opvolging is gegeven. Aan de hand hiervan beoordeelt HNPf of de risicobereidheid van de uitbestedingspartijen ten aanzien van datakwaliteit aansluit bij de risicobereidheid van HNPf.

2.1 Kwalitatief

De risicobereidheid met betrekking tot de datakwaliteit is uitgewerkt in het IRM-beleid. De risicohouding voor dit onderdeel is als kritisch vastgesteld. Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's relatief laag te houden, op basis van de visie dat de gewenste "opbrengst" vereist dat een relatief laag niveau van blootstelling aan risico's aanvaardbaar is.

HNPf wenst weinig risico's te nemen en streeft naar een efficiënte uitvoering. Dit vertaalt zich in de volgende risicobereidheidsprincipes:

De uitvoering van de pensioenregeling geschiedt tijdig, juist en volledig richting de belanghebbenden. Hiertoe

- ontvangt het bestuur tijdig de juiste sturingsinformatie;
- is de databetrouwbaarheid in de pensioen- en uitkeringsadministratie juist en volledig;
- beschikt HNPf over een zogenaamde AO/IC beschrijving, die jaarlijks wordt geëvalueerd. Processen zijn zodanig ingericht dat incidenten tijdig worden gemeld en tijdig actie wordt ondernomen.

Op basis van deze risicohouding en risicobereidheidsprincipes zijn aanvullende maatregelen genomen om de datakwaliteit op orde te krijgen en te houden. Hierbij is het uitgangspunt dat data geen fouten mogen bevatten waarvan de omvang kan leiden tot overschrijding van de risicobereidheid van HNPF of tot materiele verschillen in rapportages en/of jaarrekening.

2.2 Kwantitatief

De Maximaal Toegestane Afwijking (MTA) is gebaseerd op de risicobereidheid, dit is de hoeveelheid en het soort risico's dat HNPF bereid is te accepteren bij het nastreven van haar doelstellingen om een juiste en volledige pensioenadministratie te voeren.

De MTA is bepaald door vast te stellen hoeveel verschil er maximaal mag zijn op de aanspraak per individuele deelnemer als gevolg van tekortkomingen in de pensioenadministratie.

Voor HNPF geldt de kwaliteit van data als belangrijke randvoorwaarde bij het uitvoeren van bedrijfsprocessen. HNPF heeft als missie om alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden te voorzien van de pensioenuitkeringen zoals in het reglement zijn vastgelegd. Dit omvat niet alleen een zorgvuldige controle bij uitbetaling van pensioenen, maar ook gedurende de gehele opbouwfase, om ervoor te zorgen dat de opgebouwde pensioenaanspraken accuraat en conform het geldende reglement zijn vastgelegd.

In het verlengde van deze missie, hanteert HNPF in de MTA van het effect van individuele fouten alleen afrondingsverschillen. Dit resulteert in een MTA van € 12,96 per jaar. Dit is de marktstandaard zoals gehanteerd door de grootste pensioenfondsen en ook is aangegeven door de Pensioenfederatie.

2.3 Correctie en herzieningen

Het is de norm van HNPF dat een deelnemer/ pensioengerechtigde krijgt waar hij/zij recht op heeft. Indien een afwijking boven de MTA wordt geconstateerd dienen extra analyses uitgevoerd te worden. Boven de MTA betekent in dit geval vanaf € 13,00 per jaar, omdat alles binnen een euro onder de afronding valt. Indien een afwijking onder de MTA wordt geconstateerd is dit niet noodzakelijk. Beide afwijkingen kunnen, maar hoeven niet noodzakelijkerwijs te leiden tot een correctie van de aanspraken/ uitkeringen. De MTA is namelijk een detectiegrens, geen correctiegrens.

Een correctie van aanspraken/ uitkeringen betekent voor de deelnemer/ pensioengerechtigde een herziening van pensioenaanspraken/ uitkeringen. Voor het doorvoeren van herzieningen in de aanspraken wordt verwezen naar het Herzieningenbeleid van HNPF.

2.4 Operationele risico's

HNPF onderscheidt de volgende operationele risico's met betrekking tot datakwaliteit:

- *Data quality:* de databetrouwbaarheid in de pensioen- en uitkeringsadministratie is niet juist en volledig.
- *Data timelines:* verouderde of onduidelijke proces-/ datastromen, datadefinities en/of vereisten voor gegevenskwaliteit met tekortkomingen in datakwaliteit tot gevolg, die vervolgens materiële fouten kunnen veroorzaken in belangrijke in- en externe financiële rapportages.

- *Data privacy*: controle- of datakwaliteitstekortkomingen die leiden tot schending van de privacyrechten (zie verder Privacybeleid).

2.5 Inherente risico's (data)

HNPF onderscheidt de volgende risico's met betrekking tot de datakwaliteit:

- *Ongeschikte data*: het risico dat de gebruikte data niet gevrijwaard zijn van fouten, verkeerde interpretaties of andere tekortkomingen;
- *Inaccurate data*: het risico dat de gebruikte data niet exact en betrouwbaar zijn, waardoor deze mogelijke onjuiste conclusies of beslissingen kunnen genereren;
- *Onvolledige data*: het risico dat de gebruikte data niet volledig zijn, veroorzaakt door ontbrekende gegevens in de bronsystemen of onjuiste verwerking van de data verderop in de dataflow, hetgeen tevens leidt tot foutieve informatie;
- *Niet tijdsgebonden data*: het risico dat de gebruikte data niet voorzien zijn van een relevantie tijdsaanduiding, waardoor de context en geldigheid van de informatie mogelijk niet adequaat kunnen worden beoordeeld;
- *Niet consistente data*: het risico dat de gebruikte data interne tegenstrijdigheden of onregelmatigheden bevatten, waardoor de betrouwbaarheid en coherentie van de informatie in het geding kunnen komen;
- *Niet ontdubbelde data*: het risico dat de gebruikte data niet zijn gezuiverd van dubbele of overlappende informatie, waardoor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de gegevens in gevaar kunnen komen;
- *Oncontroleerbare data*: het risico dat de gebruikte data niet kunnen worden geverifieerd of gevalideerd, waardoor de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de informatie in het geding kunnen komen.

2.6 Inherente risico's (systemen)

HNPF onderscheidt de volgende risico's met betrekking tot de datasystemen:

- *Onbevoegde toegang*: het risico dat onbevoegden data inzien invoeren, muteren of verwijderen;
- *Onbekwaam gebruik van systemen*: het risico dat functionarissen data invoeren, muteren of verwijderen zonder dat zij voldoende kennis hebben om de consequenties te kunnen voorzien;
- *Verlies van toegang tot datasystemen*: het risico dat systemen en/of data ontoegankelijk worden door technische of functionele fouten of uitval van systemen zonder adequate back-up.

3 Governance

HNPF hanteert ter ondersteuning van haar risicomanagement het principe van 'Three Lines'. HNPF maakt data governance concreet door processen, inclusief taken en verantwoordelijkheden (die nodig zijn om het datakwaliteitsbeleid te implementeren en uit te voeren) expliciet te formuleren. Hier krijgen de rollen van datakwaliteitsmanagement een plek binnen HNPF.

3.1 Rollen, taken en verantwoordelijkheden

Rol	Taken en verantwoordelijkheden
Bestuur	• Verantwoordelijk voor de strategie en uitvoering; • Beoordeelt het datakwaliteitsbeleid, waaronder de vaststelling van de risicobereidheid; • Stelt het datakwaliteitsbeleid vast; • Beoordeelt rapportages over de opvolging en naleving en waar nodig neemt zij maatregelen ter verbetering; • Eindverantwoordelijk voor het beheren en beheersen van de risico's, alsmede voor het implementeren van de juiste maatregelen om het proces te verbeteren.
Bestuursbureau	• Ondersteunt bij het opstellen en bijstellen van het datakwaliteitsbeleid; • Mede verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid; • Aanspreekpunt voor datakwaliteit.
Beleggingscommissie	• Consulteert de IT Risk manager voor het onderdeel vermogensbeheer bij het onderhouden van het datakwaliteitsbeleid.
IT Risk manager (1^e lijn)	• Opstellen en bijstelling van het datakwaliteitsbeleid; • Mede verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid; • Monitoren van de opvolging van eventuele bevindingen vanuit risicobeheer en audit; • Beoordelen van beleidsaanpassingen voor het bestuur.
Sleutelfunctiehouder Risicobeheer	• Ziet vanuit een onafhankelijke rol toe op de beheersing van de effectiviteit van de datakwaliteit en daarna gerelateerd de beheersmaatregelen als vastgelegd in dit datakwaliteitsbeleid; • Beoordeelt dat de (kwalitatieve) risicobereidheid en het correctie-/herzieningenbeleid en rapporteert hierover aan het bestuur; • Adviseert ten behoeve van de besluitvorming inzake het risicoprofiel en de risicobeoordeling; • Beoordeelt de gemaakt risicoanalyse voor datakwaliteit (inclusief de vastgestelde KDE's) en rapporteert hierover aan het bestuur; • Beoordeelt en monitort opvolging van de bevindingen die volgen uit de data-analyse; • Beoordeelt de door het bestuur opgestelde rapportage met een voorlopig oordeel over datakwaliteit en geeft hierover een opinie af; • Beoordeelt de auditrapportage die de externe auditor opstelt naar aanleiding van de voorgeschreven Overeengekomen Specifieke Werkzaamheden.
Sleutelfunctiehouder Actuariaal	• Houdt toezicht op de hoogte en de berekening van de technische voorzieningen. Onderdeel hiervan is een beoordeling van de gebruikte basisgegevens waarbij beoordeeld wordt of er voldoende gegevens worden gebruikt en het beoordelen van de kwaliteit van die gegevens; • Evalueert of de geïdentificeerde KDE's, de relevante KDE's zijn voor de betreffende pensioenregeling die wordt ingevaren en rapporteert hierover aan het bestuur; • Beoordeelt de gemaakt risicoanalyse voor datakwaliteit (inclusief de vastgestelde KDE's) en rapporteert hierover aan het bestuur; • Beoordeelt de passendheid en volledigheid van de vastgestelde data-analyses (generiek en specifiek) en rapporteert hierover aan het bestuur; • Beoordeelt de door het bestuur opgestelde rapportages met een voorlopig oordeel over datakwaliteit en geeft hierover een opinie af; • Beoordeelt de auditrapportage die de externe auditor opstelt naar aanleiding van de voorgeschreven Overeengekomen Specifieke Werkzaamheden.

Sleutelfunctiehouder Internal Audit	• Verricht in voorkomende gevallen audits op de datakwaliteit dan wel op de beheersing van datakwaliteit; • Geeft een oordeel over de effectiviteit van het beheersingsraamwerk om schone data te houden; • Beoordeelt voorgenomen en/ of reeds doorgevoerde correcties; • Beoordeelt de door het bestuur opgestelde rapportages met een voorlopig oordeel over datakwaliteit en geeft hierover een opinie.
Certificerend actuaris	De certificerend actuaris is verantwoordelijk voor het geven van een oordeel over de adequaatheid dan wel toereikendheid van de voorziening voor technische voorzieningen en over de financiële positie. Bij de bepalingen van de technische voorzieningen en de toetsing van de financiële positie maakt BPL gebruik van basisgegevens. Voor de certificerend actuaris is bij diens oordeelsvorming van belang dat deze gegevens juist en volledig zijn. De certificerend actuaris kan zich daarbij mede baseren op het oordeel van de accountant daarover.
Accountant	Als algemene regel geldt dat, tenzij anders wordt overeengekomen, de accountant de persoonsgebonden gegeven controleert inclusief de zogenaamde 'aanspraken'. Dit betekent dat de accountant tevens controleert dat pensioenregelingen(en) alsmede eventuele overgangsregelingen toereikend zijn vastgelegd in de geautomatiseerde systemen en dat deze systemen op basis van de grondslagen betrouwbare aanspraken berekenen.

HNPF doorloopt daarbij periodiek een beheersingscyclus voor datakwaliteit. Daarin worden de volgende stappen gehanteerd:

1. Identificeren van datakwaliteit risico's,
2. Beoordelen van datakwaliteit,
3. Monitoren van datakwaliteit,
4. Rapporteren over datakwaliteit.

Naast een vastlegging van eigen rollen en verantwoordelijkheden, toetst HNPF ook de rollen en verantwoordelijkheden bij de uitbestedingspartijen. HNPF wordt door de uitbestedingspartijen geïnformeerd over de ingerichte governance ten aanzien van datakwaliteit. Uitbestedingspartijen dienen een eigen datamanagementraamwerk te bezitten dat aansluit op het beleid van HNPF. De uitbestedingspartijen dienen uitvoering te geven aan -en rapporteren over- de gestelde beleidskaders door HNPF.

In onderstaande RACI-tabel zijn de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de datakwaliteit governance van HNPF beschreven o.b.v. de kenmerken 'Opstellen beleidskader', 'Implementatie', 'Monitoring', 'Evaluatie' en 'Verantwoording'.

De SFH Risicobeheer dient toe te zien op een goede implementatie van het datakwaliteitsbeleid. De SFH Internal Audit dient te controleren of het vastgestelde beleid voldoet aan de daaraan te stellen normen en bovendien correct door de eerste lijn wordt uitgevoerd, waarbij de challenging rol bij de SFH Risicobeheer ligt. De SFH Audit en SFH actuaris, dienen op basis van opzet, bestaan en werking gefundeerde uitspraken over de datakwaliteit te kunnen doen.

We hanteren hierbij de volgende rollen:

- ✓ *R = Responsible*: de partij die het werk uitvoert (verantwoordelijk voor de voorbereiding en belast met de uitvoering),
- ✓ *A = Accountable*: opdrachtgever, verantwoordelijk dat de taak wordt uitgevoerd (besluitvorming),

- ✓ *C = Consulted:* in brede zin betrokken bij de taak zonder daar zelf verantwoordelijk voor te zijn. Levert en ontvangt input, tweezijdige informatie, eventueel meerdere partijen (countervailing power),
- ✓ *I = Informed:* wordt geïnformeerd over de taak (eenzijdige communicatie, mededeling).

Kenmerken	Wie							
	Bestuur	IT Risk Manager	Bestuurs bureau	SFH Risicobeheer	SFH Internal Audit	SFH Actuarial	RvT	PUO, vermogens beheerder
Opstellen beleidskader	A	R	I	C	I	C	I	C
Implementatie	A	R	R	C	I	C	I	C
Monitoring	A	C	C	R	I	R	I	C
Evaluatie	A	R	C	C	I	C	I	C
Verantwoording	A	R	C	C	C	C	I	C

3.2 Eigenaarschap en aanspreekpunten

Het eigenaarschap van data ziet DNB als een onderwerp dat actieve betrokkenheid van het pensioenfondsbestuur vraagt. Het pensioenfondsbestuur legt het eigenaarschap van pensioengegevens vast en stemt deze af met alle betrokkenen.

HNPF is eigenaar van de data die betrekking heeft op het fonds. Conform het uitbestedingsbeleid van HNPF worden hierover afspraken gemaakt met de uitbestedingspartijen. Het aanspreekpunt voor HNPF met betrekking tot datakwaliteit is daarbij de IT Risk Manager.

3.3 Afspraken met uitbestedingspartijen

HNPF heeft vastgesteld dat minimaal de volgende afspraken gemaakt dienen te worden met de uitbestedingspartijen in relatie tot het onderwerp datakwaliteit. De wijze van vastlegging en controle van deze afspraken zal met de uitbestedingspartijen individueel overeengekomen worden:

- De definitie van datakwaliteit van de uitbestedingspartij;
- De scope van datakwaliteit van de uitbestedingspartij;
- De risicobereidheid en risicohouding ten aanzien van de datakwaliteit van de uitbestedingspartij;
- De beheersingsmaatregelen en controles op datakwaliteit van de uitbestedingspartij;
- De frequentie, momenten en wijze van rapportage ten aanzien van de datakwaliteit door de uitbestedingspartij;
- De rollen en verantwoordelijkheden voor datakwaliteit bij de uitbestedingspartij;
- Het eigenaarschap van de data en de aanspreekpunten bij de uitbestedingspartij;
- Reproduceerbaarheid en bewaartermijnen van data;
- Afspraken over het borgen van datakwaliteit in het kader van de bredere operationele exit criteria met de uitbestedingspartij;
- Onderaanbesteding, datakwaliteit in de keten.

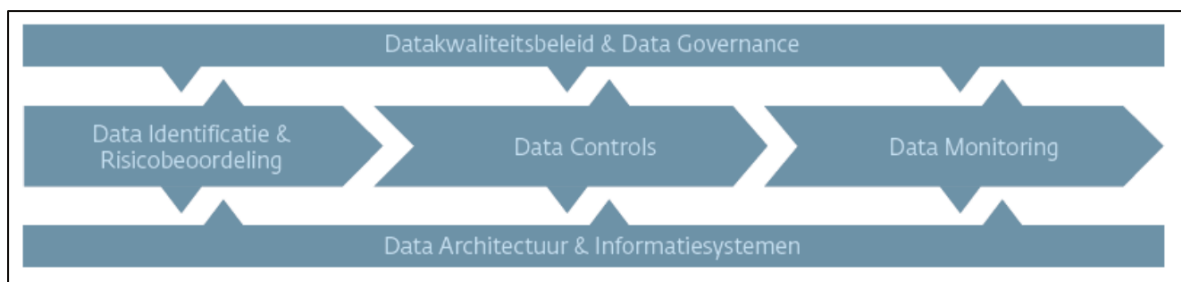
4 Toezichtkader

HNPf wenst te beschikken over adequate procedures en maatregelen ter beheersing van het risico omtrent datakwaliteit. Deze procedures en maatregelen moeten voldoen aan algemeen geaccepteerde standaarden (good practices). HNPf heeft bij het opstellen van dit beleid rekening gehouden met de good practice vanuit de toezichthouder. In dit hoofdstuk is een korte weergave van het toezichtkader opgenomen.

4.1 DNB Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

DNB heeft diverse onderzoeken uitgevoerd naar robuuste pensioenadministraties. Daarbij heeft DNB onderzocht in hoeverre het pensioenbeheer voldoet aan (aspecten van) beheerste en integere bedrijfsvoering en aan de wettelijke regels ten aanzien van uitbesteding. In deze onderzoeken heeft DNB een aantal aandachtspunten geconstateerd, waaronder de constatering dat het beheersen van datakwaliteit nog onvoldoende aandacht krijgt.

DNB besteedt structureel meer aandacht aan de beheersing van datakwaliteit voor het pensioenbeheer en geeft in de Good Practice Robuuste Pensioenadministratie enkele handreikingen voor pensioenfondsen om de beheersing van datakwaliteit in te richten. Daarbij hanteert de toezichthouder het hieronder weergegeven framework:

5 Data identificatie

5.1 Kritische Data Elementen

Het doel van het datakwaliteitsbeleid is om een algehele goede datakwaliteit te waarborgen. Echter de kwaliteit van bepaalde datagroepen of -velden raakt de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden of de bedrijfsvoering van HNPF direct, terwijl de kwaliteit van andere data minder impact heeft op HNPF en haar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. HNPF doet daarom een risicobeoordeling waarin wordt bepaald welke processen en datagroepen of -velden als kritisch worden aangemerkt. Om een adequate beheersing van de datakwaliteit van deze onderdelen te waarborgen, is data identificatie en risicobeoordeling vereist. Kritische datagroepen worden minimaal driejaarlijks geëvalueerd en eventueel bijgesteld op basis van interne en externe ontwikkelingen.

HNPF streeft naar het realiseren van data die voldoet aan de kwaliteitscriteria voor KDE's met betrekking tot zowel primaire als afgeleide data.

Definitie KDE: een datagroep of dataveld dat essentieel is voor een juiste en volledige uitvoering en verantwoording daarover van de pensioenregeling.

Om vanuit HNPF sturing te geven aan de identificatie van KDE's en niet te vervallen in te operationele zaken, vindt de classificatie plaats op datagroep niveau. Daarbij wordt met de datagroepen aangesloten bij de globale informatie assets zoals gedefinieerd in het informatiebeveiligingsbeleid.

We kennen de volgende datagroepen:

- Bestuursinformatie;
- Deelnemer en pensioengegevens;
- Beleggingsgegevens;
- Financiële gegevens.

In bijlage 2 is de KDE-lijst opgenomen, in het bijzonder ten aanzien van deelnemers- en pensioengegevens. HNPF hanteert de standaard KDE-lijst welke door de Pensioenfederatie is uitgevaardigd. Deze lijst fungeert als startpunt. Nader overleg met de pensioenuitvoeringsorganisaties moet leiden tot een definitieve lijst, waarbij ook de risicobereidheid per KDE vastgesteld zal worden.

De globale informatie assets gebruikt HNPF al voor de BIV-classificatie ten aanzien van informatiebeveiliging. Zie hiervoor het informatiebeveiligingsbeleid. De BIV-classificatie wordt uitgebreid met een classificatie kritische/niet-kritische data in het kader van datakwaliteit. Dit resulteert in het volgende overzicht:

Datagroep	Kritisch/Niet-kritisch t.b.v. datakwaliteit
Bestuursinformatie	Niet-kritisch
Deelnemer- en pensioengegevens	Kritisch
Beleggingsgegevens	Kritisch
Operationele en Financiële gegevens	Kritisch

HNPF heeft bij de vaststelling van de classificatie per datagroep geanalyseerd welke datagroepen kritisch zijn in relatie tot het behalen van de geformuleerde doelstellingen voor datakwaliteit. Indien een datagroep als kritisch wordt geclassificeerd, betekent dat niet per definitie dat alle onderliggende datavelden kritisch zijn.

Categorie	Beschikbaarheid	Integriteit	Vertrouwelijkheid	Persoonsgegevens
Bestuursinformatie	Midden	Midden	Midden	N.v.t.
Operationele en financiële gegevens	Midden	Hoog	Midden	Midden
Deelnemer en pensioengegevens	Midden	Hoog	Hoog	Bijzondere persoonsgegevens
Beleggingsgegevens	Hoog	Hoog	Midden	N.v.t.

De indeling en classificatie van de datagroepen geven handvatten om bij de uitbestedingspartijen uit te vragen welke processen, events of datavelden kritisch of niet-kritisch zijn binnen de datagroepen. Ingeval er door de uitbestedingspartijen een andere methode van risico identificatie van data wordt gehanteerd, moet er een vertaling van deze methode van de uitbestedingspartijen naar de datagroepen van HNPF worden gemaakt.

Periodiek, doch minimaal driejaarlijks, zal HNPF een risk assessment uitvoeren met als doel om een risico inschatting te maken welke processen en periodes de grootste kans op gebreken ten aanzien relevantie, geschiktheid, volledigheid en accuraatheid zouden hebben.

5.2 Data-directory

In een data-directory staat voor elk dataveld aangegeven waar de data vandaan komt (via welk proces komt data in het systeem), waarvoor deze wordt gebruikt, en wie de data-eigenaar is. In beginsel is de uitbestedingspartij verantwoordelijk voor het aanmaken en beheer van de data-directory voor data in haar systemen. HNPF heeft in relatie tot de data-directory van de uitbestedingspartij een challenging en controlerende rol. Dit doet zij door het stellen van vragen over de ISAE-rapportage, het uitvoeren van onderzoeken (alleen of met anderen), het (laten) uitvoeren van audits.

Voor wat betreft de data die het HNPF zelf beheert, is zij zelf verantwoordelijk voor het aanmaken en het beheer van een data-directory.

HNPF heeft voorwaarden opgesteld waaraan deze data-directory minimaal moet voldoen. De data-directory dient minimaal de volgende elementen te bevatten:

- Datum van aanmaken van de data-directory;
- Naam van het dataveld;
- Bron van de data;
- Data-eigenaar;
- Typering naar kritisch of niet-kritisch data-element;
- Type dataveld (primair of afgeleid);
- Wijze van gebruik of bewerking van dataveld;
- Wijze van validatie van dataveld.

De uitbestedingspartijen stellen hun data-directory beschikbaar.

5.3 Datastromen

HNPF verwacht dat de pensioenuitvoeringsorganisatie voor de kritische datagroepen de datastromen van input, verwerking, bewerking en output in kaart heeft gebracht. HNPF vraagt periodiek aan de pensioenuitvoeringsorganisatie om een risicoanalyse uit te voeren op de datastromen vanuit datakwaliteit oogpunt. Op deze wijze wordt in kaart gebracht op welke plekken in de systemen er een verhoogd risico is op het ontstaan van een datakwaliteit issue.

De data-elementen die door deze datastromen lopen, worden gebruikt voor het identificeren van data-elementen die kritisch zijn voor HNPF. Op logisch niveau leidt dit tot een lijst (zie bijlage) met KDE's. Om te bepalen of een data-element een KDE is, moet een impactanalyse of een professioneel oordeel worden toegepast.

Voor het beschrijven van de KDE's worden in ieder geval de volgende elementen per KDE meegenomen:

- De domeinwaarden;
- De herkomst (of bron).

Op fysiek niveau stromen deze KDE's door het systeemlandschap van bron tot doel. Per KDE dient de dataflow inzichtelijk te worden gemaakt. Deze dataflow dient als basis voor een risicoanalyse. Deze risicoanalyse beoordeelt welke risico's de geschiktheid, volledigheid, juistheid en tijdigheid van de data bedreigen. Hiervoor worden risicoanalyses uitgevoerd.

In de toekomst kan eventueel een uitbreiding plaatsvinden van het in kaart brengen van datastromen bij de beleggingsadministrateur.

In toevoeging op datastromen binnen een uitbestedingspartij en richting HNPF, lopen er ook datastromen tussen de uitbestedingspartijen. Deze datastromen hebben ook de aandacht van HNPF.

5.4 Datakwaliteit controls

Op basis van de data identificatie en de risicobeoordeling zijn de belangrijkste datagroepen voor datakwaliteit geïdentificeerd. Voor deze groepen is het van belang dat beheersmaatregelen zijn getroffen om de geïdentificeerde risico's te beheersen en afdoende te mitigeren. Datakwaliteit

controls dragen hieraan bij. In paragraaf 5.6 worden deze controls en beheersmaatregelen nader beschreven.

5.5 Beheersing op data proces & binnenkomende data

HNPF heeft te allen tijde voor elke kritische datagroep de data keten inzichtelijk. Op welke wijze deze data keten inzichtelijk wordt gemaakt, is aan de uitbestedingspartijen. HNPF heeft een challenging rol.

De vastlegging van de gehele dataketen, van extractie en vastlegging tot gebruik van de data, zorgt ervoor dat de data door het systeem gevolgd kan worden. Een goede beheersing van datakwaliteit start bij een adequate vastlegging van invoer (nieuwe data, wijzigingen, mutaties en/of transacties). Fouten in de invoer en correcties vergroten kans op (nieuwe) fouten. Het uitgangspunt van HNPF is daarom te streven naar een juiste en volledige vastlegging van de noodzakelijke invoer.

De SLA en Assurance rapportages vanuit de uitbestedingspartijen zien toe op allerlei elementen rondom (binnenkomende) data waaronder de datakwaliteit dimensies, waarmee inzicht wordt verkregen in de hierboven beschreven onderwerpen.

5.6 Data controls & beheersingsmaatregelen

Om de datakwaliteit te meten, richt HNPF data controls in. HNPF definieert niet zelf de harde controls, maar stelt vast dat de ingeregelde en uitgevoerde procedures voldoende en aantoonbaar zijn. Mede op basis hiervan wordt beoordeeld of hetgeen de uitbestedingspartijen doen op het gebied van datakwaliteit, aansluit bij de eisen en wensen van het bestuur van HNPF.

Het uitgangspunt dat gehanteerd wordt door HNPF is dat de uitbestedingspartijen minimaal de controls hebben ingericht die nodig zijn om over de datakwaliteit te kunnen rapporteren aan de hand van de dimensies volledigheid, geschiktheid en accuraatheid (rekening houdend met eventuele vertaling van dimensies en/of definities tussen HNPF en de uitbestedingspartijen).

De uitbestedingspartijen dienen zich aantoonbaar te verantwoorden over de beheersing van de datakwaliteit op onder andere de volgende relevante aspecten:

- Controledoelstelling die gekoppeld is aan normen;
- Vastlegging van processen, procedures en instructies, zoals werkprocessen en de wijze (automatisch of handmatig) en frequentie van uitvoering van een datakwaliteit controle;
- Uitvoering van structurele data-analyse op de data keten, met toepassing van business rules, validatie, geautomatiseerde controles en toelichting op de wijze van de controle, bijv. aansluitingscontrole, uitvalcontrole, validatiecontrole, plausibiliteitscontrole;
- Identificatie van key controls in de gehele dataketen, om de kwaliteit te borgen (op basis van een risicoanalyse);
- Adequate functiescheiding en data governance;
- Borging van audit trails en logging van de dataketen, vanaf bronsysteem tot en met datakwaliteitscontrole;

- Controle op datakwaliteit door tweede en derdelijnsfuncties en accountant (of door HNPF aangezochte partijen);
- Adequate processen om tekortkomingen in datakwaliteit op te lossen.

HNPF wenst dat de verantwoording over de beheersing van de datakwaliteit onderdeel is van de scope van rapportages t.a.v. van datakwaliteit, zoals Assurance rapportages en datakwaliteit rapportages.

Bij een nieuwe uitbesteding laat HNPF de data controls van uitbestedingspartijen en de aansluiting daarvan op dit datakwaliteitsbeleid toetsen. Vervolgens wordt periodiek geëvalueerd tussen HNPF en de uitbestedingspartijen of de huidige controls nog voldoende zijn of aangepast moeten worden. Dit wordt gebaseerd op risicoanalyses, Assurance rapportages en of datakwaliteitsrapportages. De datakwaliteitseisen en indicatoren zullen periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld worden.

Naast de beheersingsmaatregelen van de uitbestedingspartijen, heeft HNPF de mogelijkheid om aanvullend door een externe partij een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren bij de uitbestedingspartij. Op basis van eventuele bevindingen uit dit onderzoek dient de uitbestedingspartij passende en aantoonbare maatregelen te nemen om deze bevindingen in de toekomst te voorkomen.

Beheersing beleggingsgegevens

HNPF heeft periodiek overleg met de beleggingsadministrateur over data en het IT-beleid. HNPF vraagt hierbij concreet uit waar de grootste risico's in de data zitten. De eerste en tweede lijn bij HNPF stellen gezamenlijk vast of de beleggingsadministrateur voldoet aan het gewenste niveau van de dienstverlening. HNPF maakt gebruik van de vermogensbeheerder ter toetsing van (performance)data van de beleggingsadministrateur.

5.7 End User Computing

End User Computing (EUC) refereert naar applicaties en toepassingen waarbij de eindgebruiker zelf (handmatige) aanpassingen en bewerkingen doet. HNPF definieert EUC als bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, Excel, handmatige queries en/of Access toepassingen voor andere doeleinden dan het ad-hoc uitvoeren van een analyse of controleberekening. EUC brengt een hoger risico op (onbewuste) fouten in data en berekeningen met zich mee.

HNPF richt maatregelen in om het datakwaliteit risico omtrent EUC te beheersen. Als uitgangspunt geldt dat zaken geautomatiseerd moeten zijn en dat het gebruik van EUC in beginsel moet worden beperkt tot de processen waarbij een hoge mate van flexibiliteit wenselijk of noodzakelijk is. HNPF draagt zorg dat zij inzicht heeft in de (kritische) processen/producten waarbij EUC gebruikt worden. Daarbij dienen de uitbestedingspartijen te verantwoorden op welke wijze zij de beheersing van EUC hebben vormgegeven. Mogelijke aspecten (niet limitatief) die in deze verantwoording opgenomen zijn:

- Bepaling of een EUC-toepassing een kritische EUC-toepassing is. Met andere woorden of deze EUC-toepassing onderdeel is van een KDE of kritische datagroep;
- Het beheer van kritische EUC-toepassingen (eigenaarschap, versiebeheer, beveiliging);

- Het ontwerp van EUC-toepassingen (splitsing invoer, bewerking en uitvoer, ingebouwde controlemechanismen, handleiding);
- (Interne) Validatie van de EUC-toepassing en 4-ogen principe;
- Audit trail van tools en data;
- Adequaate versiebeheer.

HNPF treedt met uitbestedingspartijen in overleg om inzicht te krijgen waar zij gebruikmaken van EUC voor werkzaamheden van HNPF. Als dit inzicht er is, zal deze inventarisatie aan HNPF worden geleverd.

5.8 Incidentenregister

Onderdeel van de uitbestedingsrelaties is het bijhouden van een incidentenregister. Incidenten als gevolg van datakwaliteit issues moeten volgens SLA-rapportage frequentie teruggekoppeld worden. Het incidentenbeleid wordt indien nodig uitgebreid met incidenten die te maken hebben met datakwaliteit issues. HNPF stelt vast dat de uitbestedingspartijen werken in overeenstemming met het incidentenbeleid van HNPF.

5.9 Reproduceerbaarheid

HNPF streeft ernaar dat de aanspraken(standen), en opslag van mutaties binnen het pensioenbeheer reproduceerbaar zijn conform wet- en regelgeving. Dit is volgens HNPF in het algemeen noodzakelijk in het kader van consistentie en specifiek voor een transitie naar een nieuw stelsel, een nieuwe regeling of een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie.

Het bewaren van de gegevens is erop gericht dat alle data in de pensioenadministratie beschikbaar blijven, dat de berekende pensioenaanspraken en -rechten reproduceerbaar op een manier dat er voor de deelnemers dezelfde pensioenaanspraken- en rechten berekend worden.

In het bewaartermijnen- en archiefbeleid wordt nader ingegaan op bewaartermijnen van data.

5.10 Correcties bij tekortkomingen datakwaliteit

Indien uit onderzoek, monitoring of audit blijkt dat er tekortkomingen zijn in de datakwaliteit dan worden deze fouten zo spoedig mogelijk hersteld. In overleg met de uitbestedingspartij wordt een plan van aanpak opgesteld.

6 Data monitoring

Om inzicht te hebben of HNPF voldoet aan haar gestelde datakwaliteit normen, dient zij haar datakwaliteit te monitoren. Monitoring voorziet HNPF van stuurinformatie die aanleiding kan geven tot een verbeteractie in een specifiek proces, alsmede tot een wijziging in het datakwaliteitsbeleid en/of de data governance. De verbeteracties zijn essentieel om de datakwaliteit structureel te verhogen en inzicht te geven in de risico's rondom datakwaliteit.

6.1 Monitoring, rapportage & follow-up

Een periodieke monitoring van de datakwaliteit, aan de hand van daadwerkelijke metingen van de data, is de basis voor de beheersing van de datakwaliteit. Er dient een gebalanceerde mix te zijn tussen systeemgerichte controles en gegevensgerichte controles. De vastlegging van deze monitoring dient op een systematische wijze plaats te vinden.

Deze monitoring bestaat uit de volgende onderdelen:

- HNPF heeft ten minste tweemaal per jaar datakwaliteit op de bestuursagenda. De monitoring van datakwaliteit vindt plaats via de rapportage van de SFH Risicobeheer. Daarnaast wordt door de uitbestedingspartijen over datakwaliteit risico's en incidenten gerapporteerd via de SLA-rapportages (kwartaal). Op deze wijze vindt continue monitoring plaats van het datakwaliteit risico.
- Periodiek, tenminste eenmaal per jaar, overleg met uitbestedingspartijen over de datakwaliteit. Dit onderdeel behelst onder andere een kwalitatief gesprek met de uitbestedingspartijen over datakwaliteit gerelateerde onderwerpen, waarbij de opsomming in paragraaf 1.9 als uitgangspunt kan worden genomen.
- Minimaal eenmaal per twee jaar een steekproef onderzoek (a la Quinto P) aan de hand van een gerichte deelwaarneming. Terugkoppeling vindt plaats via een rapportage. Deze wordt besproken in het bestuur.
- HNPF laat eenmaal per vijf jaar een onafhankelijk generiek datakwaliteit onderzoek uitvoeren. Bij dit onderzoek worden de basisgegevens en de afgeleide gegevens van HNPF integraal gecontroleerd. Op basis van bevindingen uit dit onderzoek, is het mogelijk om een aanvullend Quinto-P onderzoek of aanvullende steekproefcontrole uit te voeren, toegespitst op verhoogde risicogebieden die naar voren zijn gekomen in de integrale controle. De terugkoppeling vindt plaats via een rapportage. Deze wordt besproken in het bestuur.

Eventuele bevindingen die naar voren komen uit de datakwaliteit monitoring zullen met de uitbestedingspartijen besproken worden, waarbij adequate oplossingsrichtingen en -termijnen worden geformuleerd.

6.2 Bestuurlijke cyclus

Het bestuur van HNPF heeft duurzame aandacht voor datakwaliteit. HNPF evalueert en actualiseert voor zover nodig jaarlijks het datakwaliteitsbeleid. HNPF bestudeert en bespreekt conform haar uitbestedingsbeleid de kwartaalrapportages van uitvoerders op het gebied van datakwaliteit.

Daarnaast zal HNPF bij een overgang van een bestaande regeling naar een nieuwe regeling een datakwaliteit onderzoek uitvoeren. Bij aanbestedingstrajecten analyseert HNPF wat en hoe de verschillende partijen het onderwerp datakwaliteit hebben ingeregeld.

7 Data architectuur & informatiesystemen

Een volwassen datakwaliteitsmanagement omgeving geeft inzicht in alle aspecten van datamanagement en voert hier regie over. Dit vertaalt zich in de praktijk vaak in een (data) architectuur functie, die effectief ondersteund wordt door 'general IT-controls'.

7.1 Data architectuur

Data architectuur is een essentieel onderdeel van datamanagement. De (data) architectuur functie ondersteunt bij het bepalen van de huidige en gewenste situatie van zowel de datahuishouding als de platform aspecten, zoals datawarehouses, datamodellen, ETL-processen, data dictionaries en metadata repositories. Deze functie ligt voornamelijk bij de pensioenuitvoerder in nauwe samenwerking met HNPF zodat geborgd wordt dat de doelstellingen van HNPF behaald worden.

De datakwaliteitsnormen worden door HNPF bepaald. Voor het waarborgen hiervan moet een adequate data-architectuur zijn ingericht. HNPF maakt met uitbestedingspartijen afspraken over de invulling van de data-architectuur. De data-architectuur komt tot stand door middel van analyse van het reglement, ondersteund door best practices, modellen en techniek.

De doelstelling is:

- De data architectuur sluit aan bij de ambitie en strategie van HNPF, waarbij de techniek bijdraagt aan de ambitie en strategie zoals een efficiënt en effectief proces om gegevens te verwerken en te komen tot juiste en volledige pensioenen voor de deelnemers. Hiervoor dient afstemming te zijn, afspraken te worden gemaakt en over gerapporteerd te worden zodat HNPF haar verantwoordelijkheid hierin kan nemen.

7.2 Data opslag

Dit betreft het beheren en monitoren van de kwaliteit van de productiedata.

De doelstellingen zijn:

- Beschikbaarheid van data waarborgen en aantoonbaar maken;
- Integriteit van data waarborgen en aantoonbaar maken;
- Prestaties van dataverwerking waarborgen en aantoonbaar maken.

7.3 Data warehouse, data-analyse en rapportage

Dit heeft betrekking op het verzorgen van rapportages en analyses, inclusief de hiervoor benodigde datalogistiek ondersteund door geautomatiseerde verwerking en tooling, zodat deelnemers beschikken over een actueel pensioeninzicht en het bestuur beschikt over tijdige, volledige en juiste rapportages.

De doelstellingen zijn:

- Het beschikbaar hebben van bestuurlijke rapportages waarop besluitvorming kan plaatsvinden;

- Juist, tijdig en volledig tonen van pensioengegevens van deelnemers waarmee de deelnemer pensioenkeuzes kan maken.

7.4 Data-integratie

Dit betreft het inzichtelijk maken van hoe de data van en tussen uitbestedingspartijen en de verschillende applicatielandschappen stromen. HNPF streeft naar een eenvoudig te classificeren landschap, waarbij de data met authentieke externe bronnen geverifieerd worden.

De doelstellingen zijn:

- Data worden tijdig en in het juiste format verwerkt, op een wijze die veilig en conform wet- en regelgeving is;
- Het IT-landschap is eenvoudig en flexibel vormgegeven. De datadefinities zijn eenduidig;
- HNPF voert regio over data-uitwisseling tussen uitbestedingsrelaties om de datakwaliteit aantoonbaar te borgen;
- Dienstverlening geschiedt tegen lagere kosten en met zo min mogelijk complexiteit door het gebruik van standaarden en gezamenlijke modellen.

7.5 Master data

Master Data zijn de identificerende en belangrijkste gegevens die noodzakelijk zijn om de bedrijfskritieke processen te kunnen uitvoeren.

De doelstellingen zijn:

- Er zijn aantoonbare maatregelen getroffen om de beschikbaarheid van de Master Data te waarborgen in lijn met dit datakwaliteitsbeleid;
- De Master Data moeten beschikbaar zijn voor datakwaliteitsaudits.

7.6 Informatiesystemen

Van uitbestedingspartijen wordt verwacht dat zij inzicht in de feitelijke inrichting van het IT-landschap, van bronsystemen tot en met rapportagesystemen, inclusief het uitbestede IT-landschap. Dit inzicht omvat de applicaties, infrastructuur, besturssystemen, databases en EUC.

7.7 General IT controls

Van de uitbestedingspartijen wordt het volgende verwacht:

- Voor de ingerichte IT-ketens en de onderkende dataflows en procesflows is het volgende inzichtelijk gemaakt:
 - Of deze geheel of gedeelte in scope is van de General IT Controls;
 - Wat de risicoclassificaties zijn van de applicaties en gerelateerde IT infrastructurale componenten;
 - Welke IT-diensten, applicaties en IT-infrastructurale componenten zijn uitbesteed.
- De General IT Controles worden periodiek aantoonbaar getoetst op bestaan en werking. Dit gebeurt op het niveau van applicatie, infrastructuur, besturingssysteem en databases;

- Als delen van de IT-keten niet onder de General IT Controls vallen, zijn indien nodig aanvullende beheersmaatregelen getroffen.

7.8 Gehele IT-keten

Volledig inzicht in de IT-keten bestaat uit verschillende facetten. Van uitbestedingspartijen wordt verwacht de gehele IT-keten, inclusief informatiesystemen, infrastructuur, besturingssystemen, databases en end-user-computing toepassingen, voldoen aan de gestelde eisen in relatie tot informatiebeveiliging. Hierbij rekening houdend met de DORA verordening en het informatieregister.

7.9 Volwassenheidsniveau

De datakwaliteit volgt gedeeltelijk uit het voeren en inrichten van een beheerste IT-omgeving. IT Risk Management wordt binnen HNPf vormgegeven middels het CobIT 5 model, waarbij processen zijn ingericht op bestuurlijk en management niveau.

HNPf acht dat er sprake is van een beheerste IT-omgeving in het kader van datakwaliteit als ten minste is voldaan aan het DNB-volwassenheidsniveau zoals opgenomen in het IT-beleid. Voor de ambitie van de volwassenheidsniveaus wordt verwezen naar het IT-beleid. In het IT-beleid is opgenomen welke volwassenheidsniveau het bestuur van HNPf nastreeft voor bovengenoemde processen.

De beleidskaders met betrekking tot de informatietechnologie (IT), zoals deze door HNPf worden gehanteerd, zijn uitgewerkt in het IT-beleid van HNPf. Deze beleidskaders vormen het IT-raamwerk voor HNPf, zie ook het informatiebeveiligingsbeleid.

7.10 Beveiliging

Informatiebeveiliging met betrekking tot de data van HNPf valt niet binnen de scope van dit datakwaliteitsbeleid. De uitgangspunten en eisen die HNPf stelt ten aanzien van de processen en procedures op het gebied van informatiebeveiliging, zoals autorisatiebeheer, continuïteit, dataclassificatie, archivering en versleuteling van dataverkeer, zijn uitgewerkt in het informatiebeveiligingsbeleid van HNPf. Voor een nadere detaillering wordt verwezen naar deze beleidsdocumenten.

7.11 Privacy

Het onderwerp privacy is geen onderdeel van het datakwaliteitsbeleid. Voor analyses in het kader van de monitoring op datakwaliteit worden de richtlijnen nageleefd zoals vastgelegd in het informatiebeveiligingsbeleid en of privacy beleid van HNPf. Voor een nadere detaillering wordt verwezen naar deze beleidsdocumenten.

7.12 Externe databronnen

Bij het gebruik van externe databronnen wordt gebruik gemaakt van gevalideerde databronnen van de overheid (te denken valt aan de GBA, gegevens van UWV, etc.). Zoals in de inleiding gesteld staat de kwaliteit van deze data buiten de invloedssfeer van HNPf.

Voor overige databronnen (zoals salarisgegevens) wordt zoveel als mogelijk de juistheid en volledigheid gevalideerd door het inzetten van preventieve, detectieve en repressieve controles. Denk hierbij aan invoercontroles, validatiecontroles, plausibiliteitscontroles binnen de systemen van de pensioenuitvoerder.

Bijlage I Begrippenlijst

Data Governance: een set aan afspraken en gekozen standaarden die gezamenlijk vastleggen op welke manier HNPF met uw data omgaat.

Datakwaliteit: De kwaliteit van de data van HNPF wordt bepaald door de mate waarin deze data geschikt, volledig en accuraat is.

Geschiktheid: data wordt als geschikt beschouwd als zij geen materiële vergissingen, fouten of omissies bevat en daarmee aantoonbaar toepasbaar en in het juiste format is voor het beoogde doel.

Volledigheid: data wordt als volledig beschouwd als de verwachte dataset aantoonbaar volledig aanwezig is in het juiste format, en daarmee ook volatiliteiten en onzekerheden van de trends kunnen worden gemeten.

Accuraatheid: data wordt als accuraat beschouwd als zij de werkelijkheid aantoonbaar zo goed mogelijk reflecteert.

Kritisch Data Element (KDE): Een Kritisch Data Element is een proces, datagroep of dataveld dat essentieel is voor een juiste, tijdige en volledige uitvoering en verantwoording daarover van de pensioenregeling.

Datakwaliteit issue: Een tekortkoming in de beheersing van datakwaliteit of een restrisico.

Incident: Een incident is een ongewenste en/of onbedoelde gebeurtenis die niet thuishoort in de standaard bedrijfsvoering of die door de bestaande beheersing niet is voorkomen.

Bijlage II Lijst Kritische Data Elementen

Domein	Subdomein	KDE (logisch niveau)
Natuurlijke persoon	Persoonsgegevens	Geboortedatum
		Overlijdensdatum
		Naam deelnemer/gerelateerde (voorletters + achternaam)
	Burgelijke staat (huwelijk, geregistreerd partnerschap)	Ingangsdatum relatie
		Einddatum relatie
	Samenleving	Type samenleving
		Ingangsdatum samenleving
		Einddatum samenleving
	Voorwaarden wezenpensioen	Indicatie studierend
		Indicatie volle wees
Pensioenregeling	Algemeen	Naam/type regeling
		Soort pensioenregeling
	Parameters/ rekenwaarden	Maximum pensioengevend salaris
		Franchise
		Opbouwpercentage
		Premie%
		Pensioenrichtleeftijd
Deelname	Kenmerken deelname	Ingangsdatum deelname regeling
		Einddatum deelname regeling
		Status binnen regeling (actief, rustend, etc.)
		Indicatie gemoedsbezwaard
	Pensioengevend salaris	Alle salariscomponenten die deel uitmaken van het pensioengevende salaris
	Parttimepercentage	Inclusief relevante verlofcomponenten
	Deelname/ Dienstverband	Indiensttredingsdatum
		Uitdiensttredingsdatum
		(extra) Deelnemingstijd
		Deelname aanvullende regelingen
		Deelname vrijwillige voortzetting
	Arbeidsongeschiktheid	Datum eerste ziekte dag
		Ingangsdatum Arbeidsongeschiktheid
		Einddatum Arbeidsongeschiktheid
		Mate van Arbeidsongeschiktheid (tijdslijn)
		Uitkeringspercentage

		Soort AO-uitkering
	Startwaarden	Conversiestanden
		Conversiedatum
		Voortzettingsgrondslag
Pensioen	Inkomende waardeoverdracht	Bedrag inkomende waarde
		Omgerekende duur deelname
		Rekendatum waardeoverdracht
		Waardeoverdracht klein pensioen
		Aanspraken uit waardeoverdracht
		Factoren individuele waardeoverdrachten
	Uitgaande waardeoverdracht	Rekendatum overdracht
		Overdrachtswaarde
		Overdrachtsdatum
		Factor individuele waardeoverdrachten
	Afkoop	Rekendatum afkoop
		Administratieve afkoop
	Pensioenflexkeuzes	Indicatie Hoog/Laag
		Inruil partnerpensioen
		Tijdelijk ouderdompensioen
	Ingangsdatum pensioen	Ingangsdatum levenslang pensioen
		Ingangsdatum tijdelijk pensioen
	Einddatum uitbetaling pensioen	Einddatum uitbetaling pensioen
	Uitkeringen/Excasso	Hoogte toegekende (uitkerende) uitkering
	Aanspraken (DB)	Aanspraken (OP, Verevend OP, TOP, PP, BPP, WZP, AOP etc.)
		Kenmerk aanspraak (tijdelijk, voorwaardelijk, expiratie etc.)
	Rechten ex-partner	(afstand) bpp
		Verevening
		Conversie

Het Nederlandse
Pensioenfonds

Postbus 85481
3508 AL Utrecht

HN
PF